

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W BIAŁYMSTOKU**

Białystok, dnia 5 lipca 2023 roku

2001-IWW.0921.5.2023

UNP: 2001-23-042888

Egz. Nr.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Urząd Skarbowy w Hajnówce,
ul. 3 Maja 34
17-200 Hajnówka.

I.1. Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej:

do 28.02.2022 r.

z od 01.03.2022 r.

II. Imiona, nazwiska i stanowiska służbowe kontrolerów:

- – starszy ekspert skarbowy (koordynator kontroli),
- – starszy ekspert skarbowy.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

03.04.2023 r.- 24.04.2023 r.

IV. Zakres kontroli:

Prowadzenie czynności sprawdzających.

IV.1. Okres objęty kontrolą:

2022 r. oraz stan faktyczny w okresie wcześniejszym i późniejszym mający bezpośredni związek z badanym zagadnieniem.

IV.2. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli;

– art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224);

– art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 813 ze zm.);

– § 2 ust. 3 pkt 5 lit. a statutu izby administracji skarbowej, stanowiącego załącznik nr 5 do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie organizacji Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego i Krajowej Szkoły Skarbowości oraz nadania im statutów (Dz. Urz. MFFiPR z 2020 r. poz. 16 z późn. zm.).

V. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wyniki czynności przeprowadzonych w zakresie objętym kontrolą, tj. rodzaj (waga) i skala (wartość procentowa stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości w stosunku do wielkości próby badanych spraw), uzasadniają przyjęcie oceny pozytywnej z uchybieniami.

Ocena powyższa dokonana została w oparciu o kryteria określone w dokumencie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów „*Standardy kontroli w administracji rządowej*” z dnia 31.08.2017 r., tj.:

- 1) legalności – zgodność działania z przepisami prawa (w tym: prawa wewnętrznego), wytycznymi jednostek nadrzędnych, a także prawidłowość stanowienia przepisów wewnętrznych,
- 2) celowości – zapewnienie zgodności z celami kontrolowanej działalności, stosowanie metod i środków odpowiednich dla osiągnięcia celów oraz osiągnięcie celów (skuteczność),
- 3) rzetelności – wypełnianie obowiązków z należytą starannością, sumiennie i terminowo, dokumentowanie działań zgodnie z rzeczywistością, we właściwej formie i wymaganych terminach, zgodnie z wewnętrznymi regułami funkcjonowania jednostki,
- 4) gospodarności - oszczędne i wydajne gospodarowanie środkami, zgodnie z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów przy możliwie najmniejszych nakładach.

Wskaźnikami oceny działalności były rodzaj (waga) i skala, w szczególności wartość procentowa, stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Oceny dokonano wg czterostopniowej skali ocen przy założeniu, że:

1. **Ocena pozytywna:** oznacza, iż funkcjonowanie jednostki w zakresie objętym tematyką kontroli nie budzi żadnych zastrzeżeń; nie stwierdzono uchybień i/lub nieprawidłowości oraz jakichkolwiek skutków finansowych w badanych sprawach (aktach, innych dokumentach, systemach informatycznych), bądź też stwierdzono do 5% uchybień w badanych sprawach.

2. **Ocena pozytywna z uchybieniami:** oznacza, iż funkcjonowanie jednostki w zakresie objętym tematyką kontroli nie budzi zastrzeżeń; stwierdzono powyżej 5% uchybień w badanych sprawach (aktach, innych dokumentach, systemach informatycznych), które

mogą być łatwo i w krótkim czasie usunięte, a ich charakter nie powoduje kwestionowania funkcjonowania jednostki. Nie stwierdzono występowania skutków finansowych.

3. Ocena pozytywna z nieprawidłowościami: oznacza, iż funkcjonowanie jednostki w zakresie objętym tematyką kontroli budzi zastrzeżenia; stwierdzono uchybienia i/lub do 25% nieprawidłowości w badanych sprawach (aktach, innych dokumentach, systemach informatycznych), co wymaga podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i zapobieżenia ich powstawania w przyszłości.

4. Ocena negatywna: oznacza, iż funkcjonowanie jednostki w zakresie objętym tematyką kontroli, budzi duże zastrzeżenia ze względu na ilość i charakter stwierdzonych naruszeń; stwierdzono uchybienia i/lub powyżej 25% nieprawidłowości w badanych sprawach (aktach, innych dokumentach, systemach informatycznych), co oznacza, że niezbędne jest wdrożenie natychmiastowych kompleksowych rozwiązań zmierzających do poprawy funkcjonowania jednostki. Ocena ma zastosowanie w każdym przypadku stwierdzonych oszustw lub nadużyć finansowych.

VI. Opis ustalonego stanu faktycznego.

● **Organizacja pracy komórki organizacyjnej, przepisy wewnętrzne, osoby odpowiedzialne.**

Na podstawie Regulaminu organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Hajnówce, stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 80/2020 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku z dnia 16 września 2020 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Urzędowi Skarbowemu w Hajnówce ustalono, że w roku 2022 zadania związane z tematyką kontroli realizował Referat Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej (SKA). Zakres zadań tego Referatu uregulowany został w § 11 Regulaminu.

Na podstawie okazanych zakresów czynności ustalono, że kierującą Referatem SKA w okresie 01.01.2022 – 28.02.2022 r. była pani _____, natomiast od dnia 01.03.2022 r. pan _____. Zadania związane z tematyką kontroli wykonywali ponadto następujący pracownicy Referatu SKA :

Kierujący referatem SKA pan [imię] wyjaśnił (K-64), że przeprowadzenie czynności sprawdzających inicjują podatnicy i organy podatkowe, a były one w kontrolowanym okresie realizowane na podstawie poniższych regulacji:

W zakresie podatku od towarów i usług:

- wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług z sierpnia 2021 r.,
- wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług z lutego 2022 r.,
- obowiązującej od 16.11.2018 r. wewnętrznej procedury nr 8/2018 – „Procedura w sprawie zasad obsługi deklaracji VAT”.

W zakresie podatku dochodowego w 2022 r. nie obowiązywały uregulowania wewnętrzne dotyczące zasad prowadzenia czynności sprawdzających. Czynności te realizowane były zgodnie z procedurami wskazanymi w ustawie Ordynacja podatkowa.

Kierujący Referatem SKA wskazał, że zasadą było, że typowano do czynności sprawdzających w szczególności w sprawach:

- w przypadku wykazywania ulg podatkowych w zeznaniach PIT-37,
- w przypadkach wykazania pierwszego lub wysokiego zwrotu VAT,
- w przypadku podatników wykazujących straty.

● **Działania urzędu w zakresie prawidłowości prowadzenia i ewidencjonowania czynności sprawdzających.**

1. Na podstawie sporządzonego przez pracownika Referatu SKA pana [imię], z modyfikowanym raportu z systemu ZISAR Plus „Wykaz Czynności sprawdzających zarejestrowanych w ZISAR II/ZISAR plus” (K:5-24) ustalono następujące dane dotyczące przedmiotu kontroli:

- liczbę przeprowadzonych czynności sprawdzających z przyporządkowaniem konkretnych podmiotów – 2679, wraz z czynnościami przeprowadzonymi w zakresie CIT,
- zakres (tytuły podatkowe) – 58 (K:26),
- ustalenia (WUSZ, czyli efektywność czynności sprawdzających) - 1.694.872 zł. Ustaleń dokonano poprzez zsumowanie pozycji WUSZ z raportu (K:27).

2. Sprawdzono, czy zostały zrealizowane wartości miernika „Kwota ustaleń dokonanych w toku czynności sprawdzających”, wyznaczone do zrealizowania na rok 2022 w Kaskadzie celów zawartych w Planie działalności Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku. Ustalono, że wartości te zostały zrealizowane. Mianowicie:

- planowana wartość miernika I kwartał 2022 r. – 0,24mln, zrealizowana – 0,36mln,
- planowana wartość miernika II kwartał 2022 r. – 0,63mln, zrealizowana – 1,08mln,

- planowana wartość miernika III kwartał 2022 r. – 0,92mln, zrealizowana – 1,50mln,
- docelowa wartość miernika IV kwartał 2022 r. – 1,23mln, zrealizowana – 1,71mln.

3. Zbadano akta 30 spraw z ww. raportu. Sprawy dobrano metodą co druga sprawa, zaczynając od sprawy nr 1. Ustalono, że w podatku VAT czynnościami sprawdzającymi obejmowano rozliczenia miesięczne i kwartalne, natomiast w PIT rozliczenia roczne za lata poprzednie, uwzględniając wytyczne MF w tym zakresie.

Przykładowo:

- w sprawie nr 34 z raportu dotyczącej rozliczenia PIT za rok 2021 czynności sprawdzające polegały na weryfikacji poprawności rozliczenia w złożonym zeznaniu z uwagi na wysoką kwotę zwrotu podatku – 13.146 zł. Przeprowadzone czynności sprawdzające potwierdziły poprawność rozliczenia i zasadność zwrotu.
- w sprawie nr 58 z raportu dotyczącej rozliczenia VAT za październik 2022 r. podatnik w złożonej deklaracji wykazał zwrot VAT w wys. 19.379 zł. wynikający z nabycia środka trwałego oraz kwoty nadwyżki z poprzedniej deklaracji. Przeprowadzone czynności sprawdzające potwierdziły poprawność rozliczenia i zasadność zwrotu.

4. Zbadano terminowość, prawidłowość i formę dokumentowania przeprowadzonych czynności sprawdzających na podstawie 35-ciu spraw z raportu z ZISAR Plus „Wykaz Czynności sprawdzających zarejestrowanych w ZISAR II/ZISAR plus”. Sprawy wybrano metodą niestatystyczną z wnioskowaniem niematematycznym, które zostały oznaczone na raporcie.

Ustalono, że pięć badanych spraw dotyczyło zasadności zwrotów VAT. W tych sprawach nie wzywano podatników, lecz przeprowadzano czynności analityczne. W 3 przypadkach po przeprowadzonych czynnościach analitycznych sprawy odłożono a/a, (sprawy nr 173, 150, 337 z raportu), natomiast w 2 pozostałych przypadkach sprawy skierowano do komórki kontroli celem przeprowadzenia czynności sprawdzających zasadność zwrotów VAT (sprawy nr 110, 140 z raportu). Czynności sprawdzające potwierdziły zasadność zwrotów, w związku z tym nie było podstaw do wszczynania kontroli podatkowych w tym zakresie.

Ustalenia w zakresie pisemnych wezwań podatników do złożenia zeznań w pozostałych 30-tu sprawach:

Takich wezwań było 6. W czterech przypadkach stwierdzono, że wezwania były prawidłowe pod względem formalnym. Zawierały prawidłowe podstawy prawne, ustalenia, pouczenia, informacje o przetwarzaniu danych osobowych oraz informację, kto prowadzi sprawę. Przykładowe wezwanie w aktach niniejszej kontroli (K-28).

Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie powołanej podstawy prawnej w dwóch wezwaniach (K:50-51), w których jako podstawę prawną wskazywano art. 274 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej, zamiast art. 274 a § 1. Pozostałe elementy tych wezwań były prawidłowe. Pan wyjaśnił, że nieprawidłową podstawę prawną w wezwaniach do złożenia zeznań podano wskutek pomyłki.

W aktach badanych spraw nie stwierdzono dokumentów, które stanowiłyby, że wysyłane wezwania były uciążliwe. Ponadto wezwania zawierały zwroty grzecznościowe jak „Szanowny Panie”, „Z wyrazami szacunku”.

W pozostałych 24-ch sprawach podatników wzywano telefonicznie. Przykładowa „Adnotacja służbowa” z dokonania takiej czynności w sprawie nr 1009 z raportu w aktach niniejszej kontroli (K-29).

Nie stwierdzono wezwań za pomocą poczty e-mail.

W kontrolowanej próbie 30-tu spraw stwierdzono, że czynności sprawdzające dokumentowano w postaci „Adnotacji służbowych”. Zbadano prawidłowość i terminowość sporządzania adnotacji z wykonanych czynności sprawdzających. Dla potrzeb kontroli przyjęto założenie, że ww. dokumenty należy sporządzić bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 14-tu dni od dnia dokonania czynności przez wezwanego podatnika.

Stwierdzono, że w jednym przypadku (pozycja nr 175 z raportu) przyjęty termin na sporządzenie adnotacji nie został zachowany. Mianowicie wezwaniem pisemnym z dnia 04.11.2022 r. (odebrane 07.11.2022r.) wezwano podatnika do złożenia zeznania podatkowego PIT-39 za 2021 r. Zeznanie podatnik złożył 07.11.2022 r. Adnotacja w tej sprawie została sporządzona 08.12.2022 r.

Pani i wyjaśniła, że na terminowość sporządzenia dokumentu miał wpływ natłok czynności spowodowany zastępowaniem pracownika przebywającego na urlopie macierzyńskim.

Wszystkie adnotacje służbowe zawierały powołaną podstawę prawną czynności sprawdzających, tj. art. 272 O.p oraz art. 172 § 1 tej ustawy.

Nie kwestionuje się zasadności (skuteczności i efektywności) typowania podmiotów do czynności sprawdzających w badanych 30-tu sprawach, w których wystąpiły wezwania do podatników (wyłączono z badania 5 spraw, w których przeprowadzono czynności analityczne dotyczące zasadności zwrotów VAT, bez wystosowywania wezwań). Ustalono,

że w pięciu sprawach (pozycja nr 12, 175, 244, 356, 2655 z raportu) przeprowadzone czynności sprawdzające zakończyły się wynikiem negatywnym - nie stwierdzono nieprawidłowości w rozliczeniach podatników. W pozostałych 25-ciu sprawach (83,33%) przeprowadzone czynności sprawdzające wykazały nieprawidłowości w rozliczeniach. W tych przypadkach materiał dowodowy został zgromadzony kompletnie i rzetelnie. W 9 sprawach podatnicy złożyli wymagane dokumenty, natomiast w 21 sprawach złożyli korekty JPK. WUSZ, czyli uszczuplenia w toku czynności sprawdzających, w wyniku których złożono korekty wyniosły 7.023 zł.

5. Zweryfikowano poprawność wprowadzonych danych oraz terminowość odnotowywania czynności w badanej próbie 35 spraw oznaczonych na raporcie, o których mowa w punkcie 4 niniejszego wystąpienia.

Z punktu 13 „Wytycznych w zakresie obsługi procesu czynności sprawdzających w systemie ZISAR II”, wydanych przez Ministerstwo Finansów Departament Nadzoru Nad Kontrolami Wersja 1 z dnia 9.12.2021 r. wynika, że karty czynności sprawdzających powinny być tworzone na bieżąco wraz z odnotowywaniem wszystkich zdarzeń wykonanych przez pracownika prowadzącego czynności.

Badając terminowość wprowadzenia danych dla potrzeb kontroli przyjęto założenie, że dane do systemu należy wprowadzić bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 14-tu dni od dnia zakończenia czynności. Na podstawie dokumentów badanych spraw oraz poprzez wgląd do ZISAR Plus ustalono, że dane do systemu wprowadzono poprawnie i kompletnie.

W zakresie terminowości wprowadzania danych, w badanej próbie uchybienia stwierdzono w sprawie nr 547 z raportu. Mianowicie w tej sprawie czynności sprawdzające rozpoczęto i zakończono 20.09.2022 r., natomiast dane z przeprowadzonych czynności wprowadzono do ZISAR w dniu 19.12.2022 r.

Pan , wyjaśnił, że na powstałe opóźnienie złożyło się kilka okoliczności, mianowicie przygotowania do urlopu wypoczynkowego, a co za tym idzie zakończenie przed urlopem najpilniejszych zadań. Po powrocie z urlopu wpływ miały zaległości powstałe podczas urlopu, które należało nadrobić oraz bieżące zadania wyznaczone przez kierującą komórką do realizacji. Specyfika pracy na sali obsługi podatnika również opóźniła realizację zadań ze względu na priorytetową obsługę przychodzących osób chcących wyjaśnić i załatwić swoje sprawy.

W badanych sprawach nie stwierdzono dokonywania przez organ podatkowy korekt deklaracji, o których mowa w art. 274 Ordynacji podatkowej.

Sprawdzono, czy w wybranych do badania 35-ciu sprawach prowadzone w kontrolowanym okresie czynności sprawdzające nie dotyczyły spraw, co do których istniało ryzyko przedawnienia zobowiązania np. z końcem roku w którym podjęto takie czynności. Takich sytuacji nie stwierdzono. Czynności sprawdzające w zakresie PIT i CIT dotyczyły rozliczeń nie starszych niż za rok 2018.

● **Monitorowanie terminowości składania deklaracji PIT w tym z uwzględnieniem obowiązków podatkowych.**

Sprawdzono, czy po upływie ustawowego terminu do złożenia deklaracji urząd dokonywał (i w jakich terminach) monitorowania niezłożonych deklaracji na podstawie odpowiednich raportów z systemów informatycznych oraz podejmował czynności sprawdzające w stosunku do tych podmiotów. Sprawdzenia dokonano na podstawie znajdujących się w Referacie Obsługi Bezpośredniej SOB i sporządzonych przez pracowników komórki raportów. I tak:

- PIT-28: termin ustawowy do złożenia zeznania 28.02.2022 r. „Raport o niezłożonych deklaracjach” z POLTAX sporządzono 07.03.2022 r. (K:30-34). Z danych raportu wynika, że nie złożonych zostało 214 zeznań. Wszyscy podatnicy zostali wezwani telefonicznie do ich złożenia. Z danych kolejnego „Raportu o niezłożonych deklaracjach” z POLTAX sporządzonego 28.12.2022 r. wynika, że po wezwaniach telefonicznych nie złożyły zeznań 32 podmioty (K:35-36). Skuteczność wezwań telefonicznych 85,05 %. Wszystkich, którzy nie złożyli zeznań po wezwaniach telefonicznych ponownie wezwano pisemnie do ich złożenia, lecz podmioty te nie dokonały tych czynności. Skuteczność wezwań pisemnych 0%. W tych przypadkach nie przekazywano do komórki karno-skarbowej zawiadomień o ujawnieniu czynu zabronionego w związku z niezłożeniem zeznań z powodu braku kontaktu z podatnikami. W wyniku podjętych prób osobistego doręczenia wezwań przez pracowników urzędu nie zastano podatników pod wskazanymi adresami. W związku z tym nie kierowano również wniosków o kontrole przy braku skuteczności wezwań pisemnych do złożenia zeznań.

- PIT-36L: termin ustawowy do złożenia zeznania 02.05.2022 r. *Raport o niezłożonych deklaracjach*” z POLTAX sporządzono 05.05.2022 r. (K-37). Z danych raportu wynika, że nie złożonych zostało 15 zeznań. Wszyscy podatnicy zostali wezwani telefonicznie do ich złożenia i złożyli zeznania. Skuteczność wezwań telefonicznych 100%.

- PIT-37, PIT-38: termin ustawowy do złożenia zeznań 02.05.2022 r. „Raporty o niezłożonych deklaracjach” z POLTAX wygenerowano 05.05.2022 r., tak jak dotyczący zeznań PIT-36L. Z raportów wynikało, że nie wystąpiły przypadki nie złożenia zeznań PIT-37 i PIT-38, w związku z tym raporty nie zostały wydrukowane.

- PIT-39: termin ustawowy do złożenia zeznania 02.05.2022 r. Poprzez wgląd do prowadzonego na komputerze przez panią _____ katalogu „Sprzedaż nieruchomości” ustalono, że nie złożonych zostało 11 zeznań. Katalog prowadzony był na

podstawie aktów notarialnych przesłanych przez notariuszy do Urzędu Skarbowego w Hajnówce. Wszyscy podatnicy zostali wezwani telefonicznie do złożenia zeznań PIT-39. Po wezwaniach telefonicznych zeznań nie złożyło 7 podmiotów (skuteczność wezwań 36,36 %), które zostały ponownie wezwane pisemnie do ich złożenia. Po wezwaniach pisemnych 2 podmioty nie złożyły zeznań (czynności w stosunku do tych podmiotów na dzień zakończenia niniejszej kontroli były nadal prowadzone). Skuteczność wezwań pisemnych 71,43 %. Nie kierowano wniosków o kontrole.

- PIT-4R ,PIT-8AR: termin ustawowy do złożenia zeznania 28.02.2022r. „Wykaz niezłożonych PIT-4R/PT-8AR wg wpłat” z e-Orus sporządzono 01.06.2022 r. (K:38-40). Z danych wykazu wynika, że deklaracji nie złożyło 8 podatników. Wszyscy podatnicy zostali wezwani telefonicznie do ich złożenia i złożyli zeznania. Skuteczność wezwań telefonicznych 100%.

-PIT-36: termin ustawowy do złożenia zeznania 02.05.2022r. „Wykaz niezłożonych zeznań wg obowiązków podatkowych DGOS, KKS” z e-Orus sporządzono 22.07.2022 r. (K:41-48). Z wykazu wynika, że zeznań nie złożyło 69 podatników. Wszyscy podatnicy zostali wezwani telefonicznie do ich złożenia. W dniu 26.10 2022 r. sporządzono z POLTAX kolejny „Raport o niezłożonych deklaracjach”, z którego wynika, że po wezwaniach telefonicznych zeznań nie złożyło 12 podmiotów (K-49). Skuteczność wezwań telefonicznych 81,06 %. Wszystkich ponownie wezwano pisemnie, lecz podmioty te nie złożyły zeznań. Skuteczność wezwań pisemnych 0%. W tych przypadkach (tak jak w przypadkach niezłożenia zeznań PIT-28) również nie kierowano do komórki karno-skarbowej zawiadomień o ujawnieniu czynu zabronionego w związku z niezłożeniem zeznań z powodu braku kontaktu z podatnikami. Próby osobistego doręczenia wezwań przez pracowników urzędu okazały się nieskuteczne. Nie kierowano również wniosków o kontrole.

Reasumując, nie kierowano do komórki karno-skarbowej zawiadomień o ujawnieniu czynu zabronionego w związku z niezłożeniem przez podatników zeznań PIT-28 i PIT-36. Przyczyną tego był brak kontaktu z podatnikami i nieskuteczne próby osobistego doręczenia wezwań przez pracowników urzędu pod wskazanymi adresami. Z pracownikiem komórki karno-skarbowej konsultowano wszystkie przypadki podatników, którzy nie złożyli zeznań i którym nie udało się doręczyć wezwań do ich złożenia. Po dokonaniu sprawdzenia innych źródeł dochodów podatników niż z działalności (np., czy otrzymywali dochody z renty), podejmowano decyzję o odstąpieniu od ukarania.

Na podstawie danych z „Raportu o niezłożonych deklaracjach” z POLTAX dotyczących podatku PIT-36L zbadano, czy w stosunku do wszystkich podatników nie wywiązujących

się w terminie z obowiązku złożenia deklaracji, kierowano informacje o naruszeniu przepisów prawa podatkowego do KKS.

Poprzez wgląd do programu EWIDENCJE na komputerze pana [redacted] ustalono, że w 15-tu przypadkach, w których złożono zeznania po terminie wskutek wezwań telefonicznych odstąpiono od kierowania informacji o naruszeniu przepisów prawa podatkowego do KKS. Powodem odstąpień było to, że podatnicy złożyli zeznania po terminie po raz pierwszy lub zeznania zerowe.

Pan [redacted] wyjaśnił, że w urzędzie obowiązywała zasada oszczędności, dlatego pisemnie wzywano podatników do złożenia zeznań jednokrotnie. W sprawie braku wniosków o kontrole w przypadkach nieskładania zeznań po wezwaniach pisemnych wyjaśnił, że powodem tego były braki kadrowe i oszczędności. Dodatkowo wskazywano na brak kontaktu z podatnikami pod zgłoszonymi adresami.

Zbadano, czy urząd dokonywał weryfikacji podmiotów pod kątem przekroczenia limitu wartości sprzedaży określonego w art. 113 ustawy o VAT, powodującego utratę możliwości korzystania ze zwolnienia podmiotowego oraz czy podjęto w stosunku do tych podmiotów czynności sprawdzające.

Ustalono, że taka weryfikacja była dokonywana. Mianowicie w dniach 07.04.2022 r. oraz 07.06.2022 r. pracownik Referatu Czynności Sprawdzających SKA pan [redacted] sporządził z e-Orus raporty „Wykaz podmiotów niezarejestrowanych jako VAT czynny przekroczony limit przychodu, KFIS”. Raporty okazano kontrolującym. Z danych raportów wynikało, że podmiotów, które przekroczyły limit wartości sprzedaży powodujący utratę możliwości korzystania ze zwolnienia podmiotowego VAT było w sumie 80. I tak: z raportu dotyczącego PIT-36L – 59 podmiotów, z raportu dotyczącego PIT-28 – 11 podmiotów, z raportu dotyczącego PIT-36 – 10 podmiotów.

Zbadano, czy podejmowano czynności sprawdzające w stosunku do podmiotów, które przekroczyły limit uprawniający do zwolnienia podmiotowego VAT. Badania dokonano na podstawie sporządzonego z e-Orus niestandardowego raportu dotyczącego PIT-28 „Wykaz podmiotów niezarejestrowanych jako VAT-Czynny przekroczony limit przychodu, KFIS” (K:52-54). Ustalono, że czynności sprawdzające przeprowadzono w stosunku do 6 podmiotów. Sprawy te zostały oznaczone na raporcie. W dwóch przypadkach czynności sprawdzające potwierdziły brak możliwości korzystania ze zwolnienia podmiotowego VAT (sprawy nr 6, 8 z raportu). Podmioty zarejestrowały się jako podatnicy VAT czynni i złożyły zaległe deklaracje podatkowe. Z kolei w 4 sprawach w wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających ustalono, że nie wystąpiły przesłanki do stwierdzenia, iż po

przekroczeniu wartości sprzedaży ponad kwotę limitu podmioty posiadały obowiązek rejestracji dla potrzeb VAT. Przykładowa adnotacja z przeprowadzonych czynności sprawdzających w aktach niniejszej kontroli (K-55). W pozostałych 5-ciu sprawach z raportu przeprowadzone czynności sprawdzające nie wykazały potrzeby prowadzenia dalszych czynności i sprawy odłożona a/a.

● **Efektywność czynności sprawdzających w oparciu o raporty o niezgodnościach w zakresie plików JPK-VAT.**

Na podstawie sporządzonego przez pana [imię] i raportu z e-Orus „Statystyka okoliczności okresu opodatkowania” za 2022 r. (K:56-57) ustalono ilość zobowiązanych do złożenia plików JPK. Raport zawiera pozycję „składanie/rodzaj deklaracji okresowej”. Z danych raportu wynika, że zobowiązanych do złożenia plików JPK-VAT było 943 podatników.

Po dokonaniu wglądu do WRO-SYSTEM na komputerze pana [imię] do Raportów R.0 BRAK JPK_VAT za miesiące od stycznia do grudnia 2022 r. ustalono, że plików nie złożyło 29 podatników.

Po dokonaniu wglądu do raportów R.0 WSTĘPNA WERYFIKACJA za miesiące od stycznia do grudnia 2022 r. ustalono, że 20 tu podatników nie miało obowiązku złożenia JPK z uwagi na zawieszenie działalności, 2 podatników zmarło, 5 złożyło po terminie, 2 nie złożyło w ogóle (brak kontaktu z podatnikami) – tych podatników wykreślono z rejestru czynnych podatników VAT z dniem 27.01.2022 r. z mocy art. 96 ust. 9a pkt 2 ustawy VAT.

Poprzez wgląd do aplikacji WRO-System na komputerze pana [imię] ustalono, ile raportów wpłynęło w kontrolowanym okresie do Urzędu Skarbowego w Hajnówce w rozbiciu na poszczególne rodzaje raportów, w ilu przypadkach stwierdzono rozbieżności oraz ilu podmiotów te rozbieżności dotyczyły:

- a) raport R.0 „wstępna weryfikacja” zawierający zidentyfikowane przypadki niezłożenia plików JPK_VAT pomimo istniejącego obowiązku – 10 raportów, stwierdzono 79 rozbieżności u 29 podatników,
- b) raport R.0 „BRAK JPK_VAT” zawierający zidentyfikowane przypadki niezłożenia plików JPK_VAT pomimo istniejącego obowiązku – 8 raportów, stwierdzono 16 rozbieżności u 8 podatników,
- c) raport R.1.1 „różnice pomiędzy częścią deklaracyjną, a ewidencyjną pliku JPK_VAT w zakresie kwot podatku należnego i/lub naliczonego” – 17 raportów, w 78 przypadkach stwierdzono rozbieżności, które dotyczyły 54 podatników,

- d) raport R.2 „zestawienie podmiotów, w odniesieniu do których - na podstawie złożonych plików JPK - stwierdzono przypadki uwzględniania w rejestrach zakupu faktur VAT od podmiotów nieposiadających - na dzień wystawienia dokumentu - otwartego obowiązku w podatku VAT - 9 raportów, w 53 przypadkach stwierdzono rozbieżności, które dotyczyły 36 podmiotów,
 - e) raport R.2 „kontrahent” - 7 raportów, rozbieżności nie stwierdzono (dotyczy 16 podatników),
 - f) raport R.1.2 „porównanie kwot podatku naliczonego z kwotą podatku należnego u kontrahenta” - 10 raportów, w 565 przypadkach stwierdzono rozbieżności, które dotyczyły 88 podmiotów,
 - g) raport obejmujący podmioty deklarujące „zerowe” obroty - 2 raporty, stwierdzono 5 rozbieżności u 2 podatników,
 - h) raport „Zdublowane Faktury” obejmujący podmioty deklarujące dwukrotnie te same faktury zakupu w złożonym pliku JPK_VAT - 4 raporty, stwierdzono 21 rozbieżności u 19 podatników,
 - i) raport „Złe Długi” obejmujący podmioty, które nie dokonały w złożonym pliku JPK_VAT korekty odliczonej kwoty podatku naliczonego z faktur, których należność nie została uregulowana w terminie 90 dni od upływu terminu ich płatności - 3 raporty, stwierdzono 28 rozbieżności u 4 podatników,
- Razem 70 raportów.

Sposób postępowania urzędu w stosunku do podmiotów ze stwierdzonymi rozbieżnościami i w jaki sposób je załatwiono

Po otrzymaniu raportów ze stwierdzonymi rozbieżnościami, w stosunku do wszystkich podmiotów dokonano weryfikacji rozbieżności z poszczególnych raportów. Kontrolującym okazano „Notatki służbowe” z czynności sprawdzających, z których wynikały formy powiadomienia podatników o stwierdzonych niezgodnościach. Były to powiadomienia telefoniczne. W przypadku braku numeru telefonu w bazach danych urzędu, powiadomień dokonywano drogą mailową. Przykładowa adnotacja w aktach niniejszej kontroli (K-58).

Na podstawie sporządzonego przez pana [imię] [nazwisko] raportu z ZISAR Plus „Rejestr czynności sprawdzających” ustalono, że w 2022 r. przeprowadzono 64 czynności sprawdzających w zakresie prawidłowości w składaniu plików JPK. Ustaleń tych dokonano przy wprowadzeniu parametrów, że czynności te zostały rozpoczęte i zakończone w roku 2022. Pierwsza i ostatnia strona raportu w aktach niniejszej kontroli (K: 59-60).

Zbadano efektywność czynności sprawdzających w oparciu o raport R.1.1 „różnice pomiędzy częścią deklaracyjną, a ewidencyjną pliku JPK_VAT w zakresie kwot podatku

należnego i/lub naliczonego” za luty 2022 r. (K: 61-63). Z danych raportu wynika, że stwierdzono rozbieżności pomiędzy częścią deklaracyjną, a ewidencyjną JPK u 13-tu podatników. Po zbadaniu tych spraw ustalono, że czynności sprawdzające przeprowadzono w stosunku do 6-ciu podatników. W ich wyniku podatnicy złożyli korekty JPK (części deklaracyjnej lub części ewidencyjnej lub obu). W pozostałych 6-ciu przypadkach podatnicy złożyli korekty JPK przed otrzymaniem raportu przez urząd skarbowy, natomiast w 1 przypadku podatnik złożył korektę na podstawie otrzymanego powiadomienia z Departamentu podatkowego MF.

Z powyższych danych wynika (str. 11), że plików JPK nie złożyło w terminie 5-ciu podatników. Poprzez wgląd do ZISAR Plus na komputerze pana . ustalono, że w stosunku do wszystkich podatników przeprowadzono czynności sprawdzające w zakresie terminowości złożenia JPK. W wyniku przeprowadzonych czynności podatnicy złożyli zaległe pliki. Odstąpiono od stosowania sankcji karnych skarbowych z uwagi na niską szkodliwość społeczną czynu (pliki zerowe).

XIV. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

1. W dwóch sprawach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wskazywanej podstawy prawnej w pisemnych wezwaniach do złożenia zeznań.

Przyczyna: Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami – pomyłka.

Skutek: Wadliwa podstawa prawna wezwania może skutkować niezastosowaniem się podatnika do wezwania bez konsekwencji prawnych.

2. W jednej sprawie stwierdzono nadmierną zwłokę w sporządzaniu adnotacji z przeprowadzonych czynności sprawdzających.

Przyczyna: Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami - natłok czynności spowodowany zastępowaniem pracownika przebywającego na urlopie macierzyńskim.

Skutek: Zwłoka w sporządzeniu dokumentu z przeprowadzonych czynności sprawdzających.

3. W jednej sprawie stwierdzono nadmierną zwłokę we wprowadzaniu danych z przeprowadzonych czynności sprawdzających do ZISAR.

Przyczyna: Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami - przygotowania do urlopu wypoczynkowego, a co za tym idzie zakończenie przed urlopem najpilniejszych zadań. Po powrocie z urlopu wpływ miały zaległości powstałe podczas urlopu, które po powrocie należało nadrobić oraz bieżące zadania wyznaczane przez kierującą komórką do realizacji. Specyfika pracy na sali obsługi podatnika.

Skutek: Niepełne dane w systemie.

Dla wyliczenia ogólnej oceny kontroli przyjęto następujące zestawienie:

Lp	ZAGADNIENIE	WAGA (%)	OCENA CZĄSTKOWA	OCENA OGÓLNA
	[2]	[3]	[4]	[5] = [3] x [4]
1	Organizacja pracy komórki organizacyjnej, przepisy wewnętrzne, osoby odpowiedzialne	10	Pozytywna 4	40
2	Działania urzędu w zakresie prawidłowości prowadzenia i ewidencjonowania czynności sprawdzających	40	Pozytywna z nieprawidłowościami 2	80
3	Monitorowanie terminowości składania deklaracji, w tym z uwzględnieniem obowiązków podatkowych	30	Pozytywna I 4	120
4	Efektywność czynności sprawdzających w oparciu o raporty o niezgodnościach w zakresie plików JPK-VAT	20	Pozytywna 4	80
Ocena: ogólna				3,2

Zgodnie z programem kontroli: ocena pozytywna z uchybieniami.

Ocenę ogólną skontrolowanej działalności ustalono w oparciu o średnią ważoną z ocen częściowych poprzez:

- 1) przypisanie poszczególnym ocenom częściowym punktów od 1 do 4 (ocena pozytywna: 4, ocena pozytywna z uchybieniami – 3, ocena pozytywna z nieprawidłowościami – 2, ocena negatywna – 1),
- 2) pomnożenie punktów przyznanych danej ocenie częściowej przez wagę przypisaną określone mu zagadnieniu,
- 3) zsumowanie punktów uzyskanych w czterech zagadnieniach podlegających ocenom częściowym i podzielenie ich przez 100,
- 4) przełożenie na ocenę ogólną wyniku wg założeń:
 - do 1,50 – ocena negatywna,
 - od 1,51 do 2,50 – ocena pozytywna z nieprawidłowościami,
 - od 2,51 do 3,50 – ocena pozytywna z uchybieniami,
 - od 3,51 – ocena pozytywna.

XV. Informacje pozostałe.

1. Ostatnie czynności kontrolne przeprowadzone w kontrolowanej jednostce w kontrolowanym zakresie oraz zalecenia:

W badanym temacie nie przeprowadzono kontroli instytucjonalnych (uwzględniając ostatnie trzy lata).

2. Informacje dotyczące działalności jednostki z zakresu objętego kontrolą:

W ostatnich dwóch latach (2020, 2021) w zakresie objętym kontrolą zostały przeprowadzone następujące kontrole funkcjonalne:

- przez kierującą referatem SKA panią !

➤ W dniach od 14.01 2021 r. do 30.06.2021 r. oraz w dniach od 28.10.2021 r. do 04.11.2021 r. w temacie: „Rzetelność i terminowość prowadzenia i ewidencjonowania czynności sprawdzających oraz sprawozdawczości w tym zakresie na podstawie raportów o niezgodnościach wynikających ze złożonych plików JPK_VAT za miesiące odpowiednio VII- XI 2019, II-IV i VIII-XII. 2020 r., I 2021 r.” oraz za miesiące X-XII 2020 r., IV i VII 2021 r. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

➤ W dniach od 01.10.2021 r. do 15.10.2021 r. w temacie: „Prawidłowość wprowadzania danych do systemu e-ORUS w zakładce Ewidencja czynności sprawdzających. Analizie poddano prawidłowość rejestrowania informacji o przeprowadzonych czynnościach sprawdzających, zatwierdzonych w okresie lipiec- wrzesień 2021 r.”

W 4 przypadkach stwierdzono podwójne wprowadzenie czynności sprawdzających dla tego samego podatnika i za ten sam okres. W jednym przypadku stwierdzono wprowadzenie błędnego kodu podatku przy czynnościach sprawdzających.

Po zakończeniu kontroli ww. nieprawidłowości zostały skorygowane (unieważniono zdublowane informacje, poprawiono kod podatku).

- przez kierującego referatem SKA od 01.03.2022 r. pana !

➤ W dniu 01.07.2022 r. w temacie: „Weryfikacja wniosków o stwierdzenie nadpłaty w podatku dochodowym od osób fizycznych złożonych w okresie od 01.01.2022 do 31.05.2022 r. po przeprowadzonych czynnościach sprawdzających wobec 92 podatników”. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

➤ W dniu 07.12.2022 r. w temacie: „Analiza sposobu prowadzenia i udokumentowania czynności sprawdzających w sprawach wniosków o stwierdzenie nadpłaty dotyczących podatku od towarów i usług”. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

➤ W dniu 19.12.2022 r. w temacie: „Czynności sprawdzające prowadzone w Referacie SKA w przedmiocie sprawdzenia wydatkowania na własne cele mieszkaniowe dochodów wykazanych w zeznaniach PIT-39 jako zwolnione od podatku dochodowego od osób fizycznych”. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Skargi i wnioski dotyczące zakresu kontroli z ostatnich dwóch lat:

Brak skarg i wniosków w kontrolowanym obszarze.

Uwzględniając powyższe ustalenia, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z 15.07.2011 r. o kontroli w administracji rządowej, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku zaleca:

1. Wskazywać prawidłowe podstawy prawne w pisemnych wezwaniach kierowanych do podatników.
2. Adnotacje z przeprowadzonych czynności sprawdzających sporządzać bez zbędnej zwłoki.
3. Dane z przeprowadzonych czynności sprawdzających wprowadzać do ZISAR bez zbędnej zwłoki.

Na podstawie art. 46 ust.3 pkt 3 ww. ustawy Dyrektor Izby Skarbowej w Białymstoku wyznacza 30 dniowy termin, od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, na złożenie informacji o sposobie wykonania zaleceń, w tym o działaniach usprawniających funkcjonowanie Urzędu w tym zakresie.

Ponadto Dyrektor Izby Skarbowej w Białymstoku informuje, że stosownie do pisma z 10.09.2014 r. nr KW.070/7/14, każdorazowo w terminie 9 miesięcy należy przekazywać informacje o rezultatach wdrożonych zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku kontroli, w których wskazane zostały nieprawidłowości bądź uchybienia. Termin 9 miesięczny należy liczyć od dnia wskazanego w wystąpieniu pokontrolnym na złożenie informacji o sposobie realizacji zaleceń.

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku
z upoważnienia

Sporządzono w 2 egz.:

- egz. nr 1 – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Hajnówce,
- egz. nr 2 – a/a.